

Arb.
1918

30/8

94 ✓

Min mening om syndikalismen

Chefredaktör Evert Arvidsson har i sin avslutande artikel i serien om socialismen tagit upp mitt uttalande om syndikalismen tidigare i serien. Jag känner mig nödsakad att replikera inte i själva sakfrågan utan mot hr Arvidssons karaktäristik av min inställning. Han skriver, att enligt min mening "syndikalisterna är enbart löjliga figurer", att mitt "fördömande av syndikalismen... kanske har blivit en fast punkt i tillvaron och därmed en personlig tillgång för Tingsten."

Det är så galet det gärna kan vara. Jag har i mitt inlägg i Arbetaren, liksom många gånger tidigare, prisat syndikalisternas kritiska insatser samtidigt som jag betecknat deras mål som en illusion. Rörelsens störste ideolog, Georges Sorel, är enligt min likaledes vid flera tillfällen uttryckta mening en av senare tids mest lysande politiska författare, även om hans idéer, liksom alla tanke-system av denna art, är ohållbara; under senare tid har syndikalisterna enligt min åsikt, inte minst i Sverige, ofta varit ett salt i samhällsdebatten. Hur någon människa skulle kunna känna antisindikalismen som "en fast punkt i tillvaron" och "en personlig tillgång" är mig obegripligt. Vad mig själv beträffar, är "den fasta punkten" i politiken hävdandet av friheten och fördömandet av alla totalitära rörelser, och här är jag alltså helt på samma linje som syndikalismen. Det vet säkert hr Arvidsson och jag är övertygad om att hans formuleringar oavsiktligt blivit vilseledande.

HERBERT TINGSTEN

NYTT UPPSLAG i Dreyfusaffären

DÅ JAG för trettio år sedan blev tvungen att läsa mig in i Dreyfusaffären vid författandet av ett historiskt översiktsarbete utgick jag naturligtvis från att Dreyfus var oskyldig. Men då jag gick igenom antidreyfusardernas huvudskrifter, framför allt Dutrait-Crozon (pseudonym för ett par generalstabsofficerare), hände det mig att jag blev tveksam. Myllret av motsägande uppgifter, falska eller tvivelaktiga vittnesbörd, hypoteser och skickliga konstruktioner var så stort att även en läsare med starka förutfattade meningar kunde bli osäker och förvirrad. Just vid denna tid kom emellertid en bok som i själva huvudfrågan undanröjde varje tvivel; den tyske militärattachén under affären, Schwarzkoppen, fastslog i sina efterlämnade anteckningar att han aldrig haft någon förbindelse med Dreyfus, men väl med major Esterhazy, som på den franska militärens vittnesmål och under den nationalistiska pöbelns jubel i januari 1898, drygt tre år efter domen över Dreyfus, frikännts från anklagelsen att ha varit den verkliga förrädaren. Med Schwarzkoppen bok stadgade sig en redan förut härskande mening om saken. Den skyldige var Esterhazy, som dock samverkade med en eller flera högre officerare, främst överste Henry, som tillverkat ett förfalskat aktstycke för att styrka Dreyfus skuld och som efter förfalskningens avslöjande begått självmord i augusti 1898 — affärens vändpunkt.

Det viktigaste nya bidraget sedan dess är ambassadör Maurice

General Mercier

Paléologues "Journal de l'affaire Dreyfus", utkommen 1955. Paléologue, diplomat och förbindelse-man mellan utrikesdepartementet och krigsministeriet under affärens kritiska år, bestyrkte i huvudsak den rådande uppfattningen, men fann starka skäl att misstänka att ytterligare någon högt uppsatt officer varit delaktig. Enligt de antydningar som gavs av Paléologue — senare avliden — ligger det nära till hands att gissa på ingen mindre än general Mer-

cier, krigsminister 1893—1895, en av Dreyfus främste anklagare både vid den första processen i december 1894 och vid den nya processen i Rennes på hösten 1895.

Denna tanke har nu upptagits och lagts till grund för en total rekonstruktion av affären: *Henri Giscard d'Estaing: D'Esterhazy à Dreyfus*. I sin kritik av förut godtagna hypoteser har d'Estaing på flera punkter en stark motivering. Han betonar att några skäl av betydelse inte framlagts för samarbete mellan Esterhazy och Henry och att den senare inte kan bevisas vara förrädare; det är mycket möjligt att Henry förfalskade på order eller av ideella motiv och att sålunda Charles Maurras efter Henrys självmord framkastade teori om "den patriotiska förfalskningen" var riktig. En rad detaljer i affären blir svärbegripliga eller orimliga, om man inte förutsätter att en av de militära cheferna i avgörande

situationer dirigerat officerarna och ingripit mot Dreyfus.

Den "skyldige" var alltså i första hand krigsministern själv. Men det är absurt att tänka sig att Mercier verkligen varit förrädare. Enligt d'Estaing har tvärtom Mercier ordnat med överlämnande till den tyske militärattachén av värdelösa eller oriktiga dokument för att vilseleda den tyska generalstaben och för att dölja de väsentliga nyheterna inom det franska försvaret, främst tillverkningen av de berömda 75-orna, artilleripjäser som var de tyska överlägsna och kanske säkrade segern vid Marne tjuugu år senare. Esterhazy var möjligen förrädare på egen hand, men i fråga om de aktstycken det i affären gällde (särskilt den Dreyfus tillskrivna bordereaun) var han blott Merciers verktyg. Då emellertid "förräderiet" upptäcktes av det franska kontraspionaget, kunde inte Mercier erkänna vad som skett, ty därmed skulle spelet avslöjas och omöjliggöras. Mercier ville hellre "offra en mans ära än ta denna risk för nationen" och medverkade i denna anda till kampanjen mot Dreyfus. I realiteten förelåg alltså inte det förräderi som blev utgångspunkten för Dreyfusaffären.

d'Estains konstruktion är, såvitt jag kan se, inte orimlig, men

den är svagt underbyggd. Resonemanget grundas alltigenom på ytterst osäkra indicier, och några nya uppgifter av vikt framläggs inte. Konstruktionen är alltför bräcklig, alltför osannolik för att den skall kunna godtas. Arbetets intresse ligger därför främst i klarläggandet av att man ännu inte känner fakta bakom den rättsaffär som under många år skakade Frankrike.

HERBERT TINGSTEN